

ЗНАЧАЈАН СУСРЕТ ЦРНОГОРСКИХ И ГРЧКИХ ИСТОРИЧАРА

На Филозофском факултету у Никшићу одржан је половином маја (15-17. 05. 1997) први сусрет црногорских и грчких историчара. Основна тема сусрета били су *Грчко-црногорски односи до 1918. године*.

У хронолошком смислу - био је то велики временски период и још већи научни подухват. Скромна су била досадашња сазнања о тим односима. Када је ријеч о Црној Гори, углавном су се сазнања кретала о учешћу црногорских миротвораца на Криту прије сто година - гдје је живјело 200.000 Грка и дупло мање Турака. На захтјев великих сила у акцију пацификације овог острва укључен је и један одред Црногораца који се више од двије године налазио између зараћених страна. Сазнања Грка о Црној Гори опет, кретала су се око познатог Грчког устанка у Грчкој 1921. године, када су код нас боравиле разне грчке дипломатске и друге мисије. Сви други контакти којих је, неспорно, било - као што су балкански ратови 1912/1913. године - обрађивани су у оквиру општих глобалних студија.

Све то говори о пуној оправданости организовања и одржавања овог значајног сусрета црногорских и грчких историчара. Грчки историчари су ангажовани са више универзитета из ове земље: Солун, Атина, Тракија, Јањина, Кипар и др. Са супротне стране били су окупљени историчари из Никшића, Подгорице, Цетиња, Београда. Уосталом, ево, њихових имена са обје стране - баш онако како су у програму овог научног скупа били наведени: академик Миомир Дашић, Источно питање као оквир стварања националних држава на Балкану, и даље редом како су означени у прилогу: др Георгиос Кјутуцкас, Грчко чланство у Источном савезу и његов одјек у Црној Гори; Жељко Вујадиновић, Југословенска историографија о црногорско-грчким односима до 1918. године; академик Богумил Храбак, Трговинске везе Црногорског приморја са Крфом, Морејом и Солуном; др Атанасиос Каратанасис, Три грчке мисије у Црној Гори у вријеме Грчког устанка; проф. др Радоман Јовановић, Црногорско-грчке везе у току Кримског рата 1853-1856; др Ангелики Константакопулос, Политика и историографија. Црна Гора у грчкој штампи (друга половина 19. вијека); др Чедомир Лучић, Слободарски ехо грчког устанка у Црној Гори и духовно повезивање у доба Петра Првог Петровића - Његоша; др Константин Г.

Питцакис, Основе црквеног права Црне Горе у грчким изворима; др Радослав Распоповић, О успостављању дипломатских односа Црне Горе и Грчке; проф. др Јоанис А. Пападринос, Црногорски добровољци у Грчком устанку 1821. године; др Славенко Терзић, Митар Бакић - посланик Црне Горе у Цариграду у грчкој културној средини; др Панајотис Христулос, Стефан Пиколо и Васељенска партрихаршија; др Душан Мартиновић, Грчки љекари у Црној Гори до 1918; др Георгиос Тусимис, Четворогодишње ратно стање између Турске и Црне Горе (1876-1879); проф. др Слободан Томовић, Рефлекција грчке филозофије на Његошево дјело; др Статис Н. Кекрдис, Грчки конзулат на Цетињу: архивски приступ; проф. др Димитрије Калезић, Партријарх Гаврило Дожић на школовању у Грчкој; др Ана Ангелопулос, Грчка и Црна Гора у вријеме склапања Балканског савеза 1912. године; Милош Старовлах, Историја Грчке у уџбеницима историје у Црној Гори; проф. др Христина Кулурис, Црна Гора и Црногорци у грчким школским уџбеницима: представљање једног суседног народа.

Поднесено је, дакле, више од 20 научних саопштења, која су сама по себи свједок интензивних веза два сусједна народа и двије самосталне државе. Третиране су најразноврсније теме заједничке историјске прошлости. Већина наведених саопштења ослања се, углавном, на до сада недовољно критичну архивску грађу. Стваралачки приступ је видљив и код оних саопштења код којих се није толико инсистирало на обавезно новом.

У богатој дискусији било је и супростављања мишљења, здравог научног дијалога - што говори о хтјењу свих учесника да се до научне истине дође на прави начин у правом тренутку.

Овај научни скуп изазвао је шири интерес. Домаћи мас-медији су редовно и благовремено обавјештавали јавност о његовом раду. Његови учесници су били гости појединих редакција. Припремљена је и полчасовна телевизијска емисија.

Овај научни скуп био је повод за разговор о слиједећим видовима сарадње грчких и црногорских историчара. Договорено је да се сљедећи одржи у Грчкој и да тема сусрета буде Грчка и Црна Гора - Југославија у I и II свјетском рату.

Сва саопштења поднесена на научном скупу у Никшићу биће објављена у посебном зборнику радова.

Проф. др Зоран Лакић